

Gratangen kommune

Rivttága suohkan

BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN 2024 - 2027

1. KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING

I henhold til kommunelovens § 14-1 legges Gratangen kommunes budsjett for 2024 og økonomiplan 2024 - 2027 ut på høring og politisk behandling. Budsjettforslaget bygger på en gjennomgang av sentrale føringer og forventede endringer som i dag er kjent innenfor de ulike tjenesteområdene.

En grunnleggende forutsetning for god økonomistyring er at det er balanse mellom inntekter og utgifter. I tillegg må det være en solid buffer for å kunne møte uforutsette hendelser som alltid vil oppstå i løpet av regnskapsåret.

Gratangen kommune har gjennom de siste 5-6 årene, sammen med en rekke andre havbrukskommuner opplevd betydelige inntekter fra det såkalte «Havbruksfondet». Inntekter som for Gratangens del har gjort at det har vært mulig å bygge opp et solid disposisjonsfond som per 30.06.23 var på 43,3 millioner kroner.

I etterkant av økonomimelding 1, i juni 23, ble det vedtatt representantforslag for mellom 3-4 millioner kr gjennom ytterligere disposisjonsfondsbruk. I tillegg ble det vedtatt tiltak med en anslagsvis kostnadsramme på mellom 15 – 20 millioner kr.

Ønsket om å kunne bruke av disposisjonsfondet har gitt en «smitte» over til kommunes driftsbudsjett som etter kommunedirektørens syn ikke er bærekraftig og gir en ubalanse der driftsbudsjettet i hele forrige økonomiplanperiode (2023-2026) var saldert gjennom bruk av disposisjonsfond. Med andre ord er det nødvendige skillet mellom engangstiltak (disposisjonsfond) og varige tiltak (drift) for å sikre god økonomistyring til en viss grad visket ut. Om dette skulle fortsette vil disposisjonsfondet på kort tid være tømt, og kommunen ville raskt styre mot regnskapsunderskudd og statlig overstyring gjennom ROBEK.

En hovedmålsetning for kommunedirektøren i forslag til budsjett for 2024 har vært å:

- identifisere de tiltakene i drift som belaster disposisjonsfondet på en uheldig måte
- presentere driftstiltakene på en egen liste
- foreslå et sett med handlingsregler for bruk av disposisjonsfondet som kommunestyret anbefales å vedta
- be nytt formannskap og kommunestyre prioritere tiltak sett opp mot kost/nytte innenfor foreslått handlingsrom

Etter kommunedirektørens syn vil dette:

- stabilisere driftsbudsjettet
- skape forutsigbare rammer i fortsettelsen
- skape et handlingsrom for politisk avtrykk innenfor rammer som ikke i for stor grad utfordrer Gratangen kommunes soliditet og evne til å løse morgendagens utfordringer

Samtidig som disposisjonsfondet har styrket seg har kommunen gjennom den siste kommunestyreperioden lidd under uenighet og polarisering som har påvirket lokalsamfunnet, administrasjonen, det politiske miljøet og evnen og mulighet til å utvikle det kommunale tjenestetilbudet i takt med Gratangsamfunnets og innbyggernes behov. Manglende utvikling av tjenestene gjennom mer bruk av teknologi er et slikt eksempel.

Uro, ustabilitet, krangel, mistillit og vedtak med påfølgende lovlighetskontroller har i alt for stor grad vært normalen og har gått på tilliten løs. Det toppet seg med gjennomføringen av kommunestyrevalget 2023 og påfølgende klagebehandling, som i skrivende stund enda fullt ut ikke er avklart. Budsjettprosess 2024 og involvering av nytt formannskap ble som følge av dette betydelig forsinket.

De kommuner som lykkes godt og får det til, er det som har politisk klima uten for høyt konfliktnivå, der politikere og administrasjon lærer i lag. Kommunedirektøren ser det som avgjørende for fortsettelsen at samarbeid mellom politiske grupperinger forbedres.

Gratangen kommune har mange forutsetninger på plass for å lykkes i 2024:

- administrativ toppledelse er fullt ut bemannet
- økning i frie inntekter på 7,3% for 2024 (8.best i landet)
- drift under kontroll
- en solid buffer/disposisjonsfond
- tverrpolitiske målsetninger som burde forene mer enn å splitte
- gode samarbeidspartnere innenfor en rekke tjenesteområder
- motiverte medarbeidere som gjøre sitt beste for å gi innbyggerne gode tjenester
- engasjement og vilje

Hovedsatsninger for 2024 er:

- oppstart rullering arealplan
- utvidelse av kirkegård i Gratangsbotn
- el-biler og ladepunkt for uteseksjon
- fortsettelse asfaltering av kommunale veier
- skifte av veilysstolper og omlegging til LED
- reguleringsplaner for Hellarbogen og Brattberg
- oppstart planarbeid boligområde Gratangsbotn
- solskjerming Gratangsbotn skole og legekantor
- Bygningsmessige oppgraderinger på Eliborg, Gratangsheimen og Gratangen helsesenter

Menon Economics har i en analyse på oppdrag fra KS konkludert med at mangel på folk og kompetanse er den utfordringen flest kommuner og fylkeskommuner nevner som den største, hvilket også gjør seg gjeldende i Gratangen. Svaret på det er nyskapende arbeidsgivere. Både med hensyn til teknologi, arbeidstidsordninger, samarbeid med andre kommuner osv. Der vi for 10 år siden tenkte at svaret var samarbeid gjennom K4 ser vi i dag at det bare er deler av løsningen. K4 samarbeidet bør i fortsettelsen innenfor formålstjenlige tjenesteområder utvides til større og mer robuste regionale samarbeid. Et slikt eksempel er at Gratangen kommune i dag er medlem av er Digi Troms og Finnmark.

Kommunedirektøren ønsker å igangsette et prosjekt over 2 år der det søkes etter en ekstern prosjektleder i 100 % stilling som vil få i oppgave å ruste kommunen for fremtiden gjennom bruk av IT, tjenesteutvikling ved hjelp av teknologi. Prosjektet har en kostnadsramme på 4 millioner kroner over 2år (2+2). Hovedmålsetningen er å gjøre Gratangen kommune i stand til å bruke teknologi i tjenesteproduksjonen i større grad enn i dag. Det er svært vanskelig å rekruttere kvalifisert arbeidskraft både i regionen, men også i Nord-Norge. Sett opp mot den demografiske utviklingen vil svaret fremover mer

være bruk av teknologi der det er mulig. Her har Gratangen kommune behov for et stort løft, og øke sin digitale modenhet, hvilket hovedmålsetningen omfavner.

Gratangen kommune styrer mot et regnskap for 2023 i balanse. Det er ingen selvfølge, da vi ser at flere kommuner rundt oss sliter. Vi ser at den ustabile situasjonen i verden også påvirker Gratangen. Økt prisstigning og økt rente gjør at vi for 2024 må prioritere mer til disse forpliktelsene. Det gjør også at kommunedirektøren ser det fornuftig å egenfinansiere deler av investeringene i stedet for ytterligere låneopptak. Å låne penger nå er betydelig mer kostbart enn for kort tid siden.

Gratangen formannskap behandlet 5.desember 2023 kommunedirektørens forslag til budsjett for 2024 og økonomiplan 2024 - 2027. Formannskapet fremmet i møte en innstilling til kommunestyret. Dette plandokumentet er oppdatert i henhold til formannskapets innstilling.

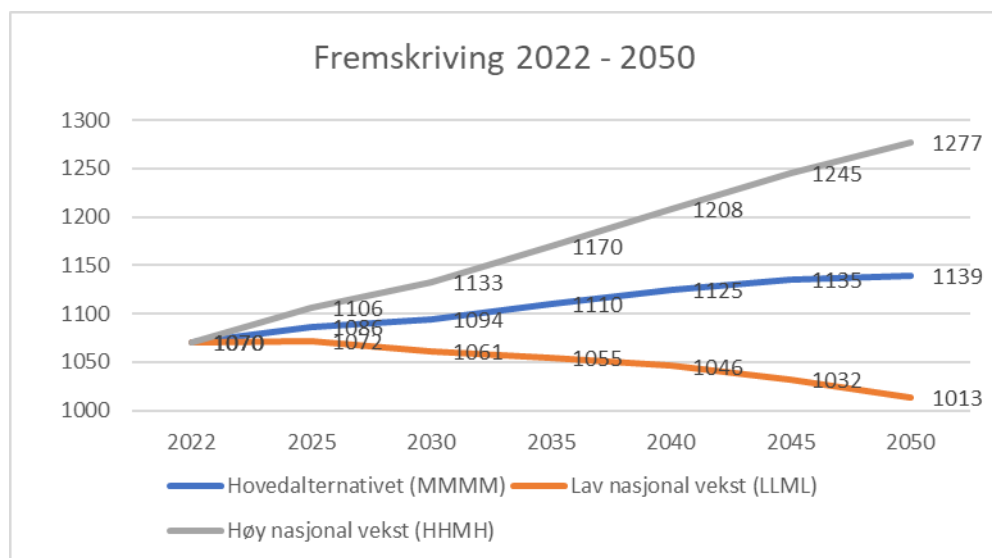
Gratangen, 05.12.23

Thomas Schjelderup
Kommunedirektør

2. ØKONOMISK FORUTSETNINGER LAGT TIL GRUNN I ØKONOMIPLANEN

Befolkning

De viktigste inntektskildene i budsjettet er rammetilskudd og skatt. Rammetilskuddet beregnes på bakgrunn av innbyggertallet. Innbyggertallet har de seneste årene vært opprettholdt av flyktninger. SSB har i en framskriving påvist en befolkningsvekst i Gratangen kommune. I to av alternativene vil det være en vekst i innbyggertallet frem til 2050.

Kilde: SSB

Det kan være grunn til å tro at veksten i begge alternativene vil være noe optimistiske. Vekstraten kan antakelig bygge på det faktum at Gratangen kommune opplevde en vekst i årene fra 2015 som følge av etableringen av Gratangen bofellesskap. Innbyggertallet har siden gått tilbake ved at de fleste av flyktningene senere valgte å flytte til større geografiske steder, enten som følge av utdanning eller som følge av arbeid. Det er imidlertid faktorer som trekke i en annen retning. Gratangen kommune har siden 2022 bosatt ukrainske flyktninger. Vedtaket gjelder for inntil 16 personer, men det kan forventes at man fra sentralt hold vil anmode om ytterligere bosetning.

2022	2025	2030	2035	2040	2045	2050
1070	1086	1094	1110	1125	1135	1139

Kilde: SSB

Overstående tabell fra SSB bygger på «hovedalternativet». Det er grunn til å tro at denne fortsatt gir det beste estimatet på folketallsutvikling i økonomiplanperioden, sett i lys av at kommunen har bosatt, og vil fortsette med å bosette ukrainske flyktninger i hele økonomiplanperioden.

Forslag til stats- og nasjonalbudsjett for 2024

Regjeringen Støre la 06.10.2023 frem sitt forslag til statsbudsjett for 2024. Regjeringen foreslo en vekst i frie på 2,6 milliarder, hvorav kommunesektoren ble tilgodesett med 1,7 milliarder. Det reelle handlingsrommet i kommunesektoren er anslått til 100 millioner når det er hensyntatt demografikostnader og pensjon. Det er beregnet at Gratangen kommune vil få en realnedgang på 1,0 %. Av aktuelle saker med betydning for kommunesektorene kan nevnes:

- Utvidelse av ordningen med gratis SFO
- Fortsatt nedgang i makspris foreldrebetaling barnehage
- Fortsatt økning i tilskuddene til fastlegene
- I tillegg flere reformer innenfor sosial, barnevern og kvalifiseringsstønad til flyktninger

Ellers er det slik at kommunen fortsatt ikke har kunnskap om konsekvenser av grunnrenteskatten innenfor havbruk, eller den varslede instruksjonen for utbetalinger fra havbruksfondet. Dette var endringer som ble varslet allerede høsten 2022.

Frie inntekter

Kommunens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskuddet beregnes etter kostnadsnøkler som skal gjøre kommunene i stand til å yte nødvendig tjenestetilbud for innbyggerne.

Anslag på frie inntekter 2023	Anslag på oppgave-korrigerede frie inntekter 2023	Anslag på frie inntekter 2024	Anslag på oppgave-korrigeret vekst 2023-2024	Vekst regnskap 2023-2024
102 403	103 292	110 813	7 521	7,2%

Kilde: Grønt hefte tabell 3-k

Rammetilskuddet har i 2020 og 2021 vært over både anslag og budsjett. Veksten for disse årene har i stor grad skyldtes koronarelaterte tiltakspakker som har blitt utbetalt gjennom rammetilskuddet. Korrigeret for dette, ser man over tid at rammetilskuddet går ned, noe som skyldes at folketallet går ned. Samtidig har også skjønnstilskuddet blitt trappet ned. Skjønnstilskuddet i Troms og Finnmark har blant annet bidratt til at tilskuddet pr. innbygger har vært vesentlig større i disse kommunene enn i landets øvrige kommuner. Nedtrappingen av skjønnstilskuddet har vært begrunnet med at man ønsker at innbyggertilskuddet skal være mest mulig likt i hele landet. De seneste årene har det vært en god vekst i skatteinntekten, noe som har bidratt til at de frie inntektene har holdt seg relativt stabil.

For regnskapsåret 2023 kan det se ut til at både rammetilskudd og skatteinntekter vil ende opp med å være i henhold til budsjett. For å regnskapsåret 2024 ser man ut fra statsbudsjettet at det legges opp til en økning i rammetilskuddet på 7 millioner, og en økning i skatteinntekten på 3 millioner. Man har valgt å holde disse tallene konstant gjennom heleplanperioden.

Trekksatser for private skoler

Trekksatser pr elev i private skoler i 2024 er kr 121.700. Gratangen kommune får dermed et trekk i rammetilskuddet med nettovirkning på kr 5,331 millioner (Grønt hefte tabell A-k). Beløpet er basert på telling av elever pr. 1. oktober 2022. Dette er trekket er noe lavere enn trekket som ble beregnet og foretatt i 2023. Gratangen kommune har siden 2022 opplevd en forskyvning av elever fra privat til offentlig skole. Det forventes derfor at rammetrekk for 2025 vil være enda lavere.

Skatteinngang

I Gratangen kommune har man opplevd en økning i skatteinngangen i alle årene siden 2015. Som tidligere nevnt er det antatt at skatteinngangen vil fortsette å øke inn i 2024.

Prisvekst og vekst i frie inntekter

Økonomiplan for perioden 2024 – 2027 er utarbeidet i 2023 priser. Det er ikke lagt inn prisvekst eller lønnsvekst for årene 2024 - 2027. Det betyr at det i økonomiplanperioden legges opp til at aktivitetsnivået holdes uforandret på 2023-nivå. Unntaket er hvor man hensyntar kjente endringer i økonomiplanperioden. Rammetilskudd er lagt inn etter prognosemodellen fra KS. Hovedgrunnen til dette er at vi ikke kjenner i detalj hvilke inntekter vi får gjennom statlige overføringer for årene etter 2024. Videre så er nye kostnadsnøkler stadig vekk under utarbeidelse av staten og det er ikke kjent hvilke konsekvenser dette medfører for Gratangen kommune.

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1 Rammetilskudd	-65 549 953	-63 827 000	-70 082 000	-70 082 000	-70 082 000	-70 082 000
2 Inntekts- og formuesskatt	-35 122 318	-37 329 000	-40 700 000	-40 700 000	-40 700 000	-40 700 000
1 + 2 FRIE INNTEKTER	-100 672 271	-101 156 000	-110 782 000	-110 782 000	-110 782 000	-110 782 000

Egenbetaling

I administrasjonssjefens forslag er det lagt inn en økning på 4,3 prosent alle kommunale tjenester som ikke er regulert gjennom egne lover eller forskrifter. Innenfor pleie- og omsorg har man forskrifter som regulerer prisen på tjenester til de med lavest inntekt.

Innenfor barnehageområdet er det fastsatt bestemmelser om både makspris og søskenmoderasjon. I tillegg er det de senere årene innført ordninger om gratis kjernetid for aldersgruppen 2 – 5 år og redusert foreldrebetaling for husstander med lav inntekt. Disse satsene blir justert hvert år, og blir lagt inn i kommunens betalingsregulativ. Lignende ordning med redusert foreldrebetaling SFO ble innført i 2021.

VAR

VAR-området følger selvkostprinsippet. Det vil si at det er ikke anledning til å ta høyere pris enn det den enkelte tjeneste koster å produsere. Det er i forbindelse med rapportering av KOSTRA for 2022, og ved regnskapsavslutningen foretatt en gjennomgang av kommunens dekningsgrader på VAR-området. Det kan være verdt å merke seg at det skilles mellom såkalt finansiell dekningsgrad, slik man kan lese det direkte ut av regnskapet, og selvkostgrad. Sistnevnte beregning tar hensyn til kalkulatoriske rentekostnader, og gir på denne måten et mer rettvist bilde av de reelle kostnadene innenfor VAR-området.

Følgende selvkostgrader i prosent er beregnet for kommunale eiendomsavgifter 2022:

SEKTOR	2020	2021	2022	MRK
Vann	99,6	96,4	110,6	*
Avløp	99,5	92,1	98,2	
Renovasjon	101,9	102,2	103,5	*
Slam	57,3	46,7	54,8	
Feietjeneste	81,7	84,7	69,5	

Tabell 1

*) Justert for bruk av fond og for inndekning av tidligere års underskudd, er dekningsgraden på vannsektoren og avfallssektoren 100 prosent.

Tidligere fremførbart underskudd på avfallssektoren er nå bygget ned. Med hensyn på vannsektoren er det fremførbare underskuddet på 752.269.

Med hensyn på vannsektoren så er det opp til kommunestyret selv å vedta selvkostgrad. Man foreslår en økning på 2,5 prosent noe som vil gi en dekningsgrad på 90 – 95 prosent.

Innenfor slam har nå et fremførbart underskudd på 548.134. Prisen har vært historisk lav i tiden 2018 – 2023. Den foreslås derfor økt med 50 prosent (fra 842 til 1.264). Feiing og branntilsyn er i dag ikke selvfinansiert. Prisen forslås økt med 5 prosent.

Rente- og avdragsforutsetninger.

I gjeldende finansreglement er det nedfelt at 1/3 av alle langsiktige lån skal være med fast rente. Dette kravet ble oppfylt høsten 2019, da det etter en lang periode med lav rente var indikasjoner på at rentene var på tur opp. Imidlertid ble styringsrenten holdt på 0 gjennom hele 2020 og frem til høsten 2021. I 2023 har styringsrenten steget gradvis oppover fra 2,75 i januar til 4,25 i november.

I økonomiplanen har man valgt å legge anbefalte budsjettrenter fra Kommunalbanken til grunn i økonomiplanperioden. Disse bygger på beregnede rentebaner fra Norges Bank. Gjennomsnittlig rente vil være på 4,17 prosent i årene 2024 – 2027. Snittet bygger på at nye lån opptas med NIBOR3MND, og at det er inngått avtale om fastrente på 1/3 av eksisterende portefølje.

I økonomiplanen har man tatt høyde for at avdragstiden reflekterer avskrivningstiden på de varige driftsmidlene som anskaffes. Det er likevel slik at det ligger en likviditetsreserve ved at betalte avdrag de seneste årene har ligget over beregnet minimumsavdrag.

Havbruksfondet

Gratangen kommune har i de fleste årene siden 2018 mottatt «store» utbetalinger fra Havbruksfondet. Kriteriene for utbetaling fra Havbruksfondet er nå revidert slik at havbrukskommunene nå vil få en mindre sum til utbetaling i årene fremover, men den skal til gjengjeld være både stabil og forutsigbar. Utbetaling for 2023 er nå bekreftet til å bli på 5 millioner.

HLK – konsekvenser av fusjon

I 2020 ble det gjennomført fusjon mellom HLK og Nordkraft. Kommunen har eierandeler i HLK Holding som har vesentlige eierandeler i det nye fusjonerte selskapet.

Man har i planperioden forutsatt at nytt selskap klarer å opprettholde utbytteutdelingen på samme nivå som før, det vil si om lag kr. 2 millioner hvert år.

Risikofaktor her kan være at nytt foretak ønsker å styrke sine investeringer fremtiden, og at dette finansieres ved å tilbakeholde utbytte.

Flyktninger

Gratangen kommunestyre har fattet vedtak om å ta imot 15 ukrainske flyktninger. På nåværende tidspunkt er dette vedtaket oppfylt. Gratangen kommune har mottatt flere anmodninger om å bosette ytterligere flyktninger. Imidlertid opplever man at et presset boligmarked gjør det krevende å skaffe egnede boliger tilveie.

Aurora Omsorg drifter et særskilt botilbud på Gratangsfjellet hotell. Det er i økonomiplanen tatt høyde for at kommunen mottar vertskommunetilskudd i årene 2024 – 2027.

Lån til videre utlån

Kommunedirektøren foreslår at det opptas lån på 10 millioner til videre utlån i hvert av årene i økonomiplanperioden (jf. post 15 i «Bevilgningsoversikt investering»).

Fra statlig hold blir kravet til egenkapital i forhold til boligfinansiering stadig skjerpet. Dette er en ønsket utvikling da norske husholdninger over tid har hatt en uheldig gjeldsoppbygging. Imidlertid er det flere og flere grupper av innbyggere som faller ut, eller som ikke kommer seg inn på boligmarkedet. For en liten kommune som Gratangen er det svært ugunstig i forhold til at man ønsker et velfungerende boligmarked med god balanse mellom kjøpere og selgere. Spesielt ønsker man at eldre og fraflyttede boliger blir omsatt raskt. Mange potensielle kjøpere blir ekskludert som følge av at de ikke får finansiering i ordinære banker eller igjennom andre finansieringsinstitusjoner. Husbanken sin ordning med startlån er derfor en meget god ordning som gir kommunen et viktig verktøy som bidrar til et smidigere boligmarked.

Imidlertid ser vi at rentene i Husbanken også er på vei oppover. Flytende rente er pr. i dag på om lag 4 prosent. Fastrentene er nå på om lag 4,9 prosent. Det kan forventes at den flytende renten øke utover 2024. Hvordan dette vil slå ut på omsetningen av boliger i Gratangen er usikkert.

Post	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
15 Videreutlån	10 844 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16 Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17 Avdrag på lån til videreutlån	1 218 552	1 840 000	2 581 000	3 070 000	3 560 000	3 560 000
18 Mottatte avdrag på videreutlån	-1 690 363	-1 840 000	-2 581 000	-3 070 000	-3 560 000	-3 560 000
19 NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	372 189	0	0	0	0	0

Tabell 2 – Bevilgningsregnskap investering

Investering i aksjer og andeler

Det er i økonomiplanperioden ført opp en årlig investering i aksjer og andeler på 500.000. Dette beløpet er det årlige egenkapitalinnskuddet til KLP. Dette finansieres med en tilsvarende årlig overføring fra drift.

Post		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2024	2025	2026	2027
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	500 000	500 000	500 000	500 000
20	Overføring fra drift	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
3 + 20	SUM	8 914 732	9 500 000	9 500 000	9 500 000

Tabell 3 – Bevilgningsoversikt investering

I driftsbudsjettet framgår overføringen fra drift til investering av pos 18 i bevilgningsoversikt drift. Den årlige overføringen finansieres med bruk av disposisjonsfond (jf. post 20).

Post		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2024	2025	2026	2027
18	Overføring til investering	500 000	500 000	500 000	500 000
22	Bruk av disposisjonsfond	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
18 + 22	SUM	0	0	0	0

Tabell 4 – Bevilgningsoversikt drift

3. UTVIKLING I LANGSIKTIG GJELD OG DISPOSISJONSFOND I ØKONOMPLANPERIODEN

En viktig økonomisk indikator er langsiktig gjeld (eksklusive lån til videre utlån) målt i prosent av brutto driftsinntekter. Denne indikatoren forandrer seg i takt med at nye lån blir tatt opp, og av hvor mye avdrag som blir betalt. Fortrinnsvis søker man å oppnå en situasjon hvor betalte avdrag overstiger nye låneopptak. Imidlertid er det vanskelig å følge denne handlingsregelen i perioder hvor man står ovenfor mange og tunge investeringer.

	R2022	*R2023	B2024	B2025	B2026	B2027
IB Langsiktig gjeld	125 963 060	128 110 440	131 374 440	134 198 240	132 372 240	124 856 240
Avdrag	6 852 620	7 200 000	7 423 000	7 766 000	7 856 000	7 646 000
Nye låneopptak	9 000 000	10 464 000	10 246 800	5 940 000	340 000	720 000
UB Langsiktig gjeld	128 110 440	131 374 440	134 198 240	132 372 240	124 856 240	117 930 240

Tabell 5

I økonomiplanen er det lagt inn renter, avdrag og nye lån som av følge av foreslåtte investeringer. I 2023 er lånebehovet på 10 millioner. I perioden 2024 – 2027 er det beregnet et lånebehov på 17,4 millioner. Etter planen vil den langsiktige gjelden være under 2020-nivå ved økonomiplanens utløp.

	R2022	*R2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Brutto driftsinntekter	160 211 399	146 739 717	157 989 820	158 019 820	158 059 820	156 894 820
Gjeld i % av BDI	80	90	85	84	79	75
Korrigert for disp.fond	53	67	65	65	60	57
Korrigert ubrukte lm.	80	90	85	84	79	75

Tabell 6

Fra tabell 6 ser man hvordan indikatoren «gjeld i % av BDI» forandrer seg i planperioden. I 2019 var denne indikatoren på 65 prosent etter korrigerings for disposisjonsfond. Anbefalingen er at denne verdien ikke skal overstige 100 prosent. Man ser at man i planperioden vil få en topp i 2024 og 2025, med en nedgang i 2026. Forutsatt at det ikke oppstår store endringer i brutto driftsinntekter i planperioden så vil man konkludere med at låneopptakene er forsvarlig.

I skrivende stund er utbetalingen fra Havbruksfondet for 2023 ennå ikke avklart. Gjennom vedtak fattet i 2023 var det planlagt å bruke 11 millioner av disposisjonsfondet.

	R2022	*R2023	B2024	B2025	B2026	B2027
IB Disposisjonsfond	34 936 794	43 376 399	32 416 399	29 316 399	28 316 399	27 316 399
Bruk av fond	0	10 960 000	3 100 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Avsatt til fond	8 439 605					
UB Disposisjonsfond	43 376 399	32 416 399	29 316 399	28 316 399	27 316 399	26 316 399

Tabell 7

I formannskapetets innstilling er det lagt opp til å bruke 3,1 millioner av disposisjonsfondet i 2024. Det er videre innstilt på å bruke 1 million årlig resten av planperioden. Årlige avsetninger til disposisjonsfondet har skjedd med bakgrunn i utbetalinger fra Havbruksfondet. Da man fra år til år ikke kjenner denne størrelsen så er det krevende å estimere hvordan disposisjonsfondet vil utvikle seg gjennom planperioden.

	R2022	*R2023	B2024	B2025	B2026	B2027
Brutto driftsinntekter	160 211 399	146 739 717	157 989 820	158 019 820	158 059 820	156 894 820
Disp.fond i % av BDI	27	22	19	18	17	17

Tabell 8

Ved utgangen av 2022 hadde Gratangen kommune 6,2 millioner på ubundet investeringsfond. Estimert bruk er 1 million i 2023. For hele planperioden foreslås det et samlet bruk av fond på 4,2 millioner.

	R2022	*R2023	B2024	B2025	B2026	B2027
IB Investeringsfond	7 182 587	6 234 595	5 234 595	2 134 595	2 034 595	1 034 595
Bruk av fond	947 992	1 000 000	3 100 000	100 000	1 000 000	0
Avsatt til fond	0					
UB Innvesteringsfond	6 234 595	5 234 595	2 134 595	2 034 595	1 034 595	1 034 595

Tabell 9

3.1 Økonomiske måltall

Ny kommunelov inneholder en bestemmelse om at kommunen skal tilpasse og tilrettelegge sine økonomiske disposisjoner på en slik måte at den økonomiske handleevnen kan opprettholdes over tid. I henhold til kommunelovens § 14-2 skal kommunen i tillegg til budsjett og økonomiplan, også vedta finansielle måltall som skal vise hvordan handleevnen utvikler seg over tid.

Kommuneloven gir ingen konkrete føringer på hvilke finansielle måltall som bør benyttes. Det er derfor opp til den enkelte kommune selv å definere disse ut fra en helhetlig vurdering i forhold til hvilke som kan være relevante å benytte. Det er flere finansielle måltall som kan være aktuelle å bruke. Blant annet har man:

- Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter
- Gjeld i prosent av driftsinntekter
- Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter

Gratangen kommune har lagt bak seg oppføring av brannstasjon og oppgradering av Årstein barnehage. Fokus fremover vil være utbedring av infrastruktur og arbeid med reguleringsplaner. I tillegg vil slutføring av arealplan og oppgradering av Miljøbolig være de mest kapitalintensive tiltak i planperioden. Låneopptak i perioden 2024 – 2027 er på 17,3 millioner. Bruk av fond vil være på 4,2 millioner.

De tre siste regnskapsårene (2020 – 2022) har vært gode, og det har vært avsatt betydelige midler til disposisjonsfond. Det er på nåværende tidspunkt usikkert om det kan avsettes midler i inneværende år. I utgangspunktet er økonomiplanen foreslått gjort opp i balanse med en årlig bruk fondsbruk på 1 million.

Et positivt netto driftsresultat kan kun oppnås når løpende inntekter er større enn driftsutgiftene. Gratangen kommune har gjennom flere år vedtatt å finansiere tiltak og aktiviteter med disposisjonsfond (oppsparte midler), det vil si disse tiltakene er ikke finansiert med løpende inntekter mottatt i regnskapsåret. Netto driftsresultat er av denne grunn negativt. I formannskapetets innstilling til budsjett og økonomiplan er det lagt opp til å bruke 3,1 million i 2024, og 1 million de resterende årene i planen. Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter vil derfor bli -2,1 i 2024, og -0,3 prosent de resterende årene i planen. Dette under forutsetning av at driftsinntektene blir som forutsatt.

Andre relevante måltall vil være gjeld i prosent av driftsinntekter og disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter slik de er redegjort for i avsnitt 3 (tabell 3, 5 og 6). Det er i en situasjon med store investeringer, låneopptak og nedtrekk/driftstiltak viktig å følge med på utviklingen i det økonomiske handlingsrommet slik man kan lese det ut fra netto driftsresultat, gjeldsbelastning og størrelse på disposisjonsfond.

Finansielle måltall for budsjett 2024 fastsettes slik:

Måltall 2024	Mål
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	> -2,1
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	> 19,0
Gjeld i prosent av driftsinntekter	< 85,0

Tabell 10

Finansielle måltall for perioden 2025 – 2027 fastsettes slik:

Måltall 2025 - 2027	Mål
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter	> -0,3
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter	> 17,0
Gjeld i prosent av driftsinntekter	< 75,0

Tabell 11

Man er av den oppfatning at dersom man klarer å innfri disse finansielle måltallene i økonomiplanperioden så er konklusjonen at kommunen på sikt vil opprettholde en tilfredsstillende økonomisk handleevne.

4. ENHETENES NETTO DRIFTSRAMMER 2024 – 2027

Til grunn for budsjettforslaget for 2024 ligger et konsekvensjustert budsjett, det vil si at enhetene i store trekk har videreført driftsnivået fra 2023. Budsjettet er justert for lønnsøkninger fra siste lønnsoppgjør, og for vedtak som er fattet siden forrige budsjett. Det er videre tatt hensyn til nye oppgaver slik det framgår av statsbudsjettet for 2024. Fremtidige lønnsøkninger er skjønnsmessig beregnet og avsatt på eget ansvar i budsjettet.

4.1 Politikk, fellesfunksjoner og sentraladministrasjon

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
POLITISK VIRKSOMHET	2 238 998	2 166 962	2 136 861	2 236 861	2 136 861	2 236 861
FELLESFUNKSJONER	3 527 100	2 040 347	6 962 960	7 249 952	8 050 952	7 270 952
SENTRALADMINISTRASJON	6 950 542	7 890 703	7 494 160	7 494 160	7 494 160	7 494 160
SUM	12 716 640	12 098 012	16 593 981	16 980 973	17 681 973	17 001 973

Politisk virksomhet.

Politisk virksomhet omfatter følgende ansvar: Politisk virksomhet (ordfører og folkevalgte), Kontrollutvalg, Arbeidsmiljøutvalg, Eldrerådet og Ungdomsrådet.

Fellesfunksjoner

Fellesfunksjoner omfatter følgende ansvar: EDB- utgifter, Revisjon, Andre fellesutgifter, Frivillighetssentralen, Tilleggsbevilgninger/nye bevilgninger og Astafjord vekst AS. Driften videreføres med de endringer som følger av endringer avtaler og løpende kostnader til eksterne tjenester. Her er blant annet kostnader til IKT-drift, både interne og eksterne. Fellesutgifter inneholder ulike utgifter til felles drift. Her budsjetteres også premieavviket. Tilleggsbevilgninger og pott til dekning av lønnsoppgjøret er lagt til fellesfunksjoner. Det er ikke lagt inn noen økning av aktivitet, utover prisjustering på løpende avtaler. Premieavviket har de seneste årene vært budsjettert for lavt. Premieavviket er derfor i planperioden budsjettert utfra mottatte budsjetter som er utarbeidet av KLP og SPK.

Sentraladministrasjonen

Området Sentraladministrasjon består av følgende ansvar: Sentraladministrasjon, Økonomiavdelingen og Næringsarbeid. Sentraladministrasjon består av servicetorg, administrasjonssjef og øvrig stab. Det er ikke lagt inn driftsøkende tiltak. Tidligere ubesatt stilling som økonomimedarbeider er tatt ut av budsjettet.

På Økonomiavdelingen bokføres utgifter til K4-tjenestene Astafjord innfordring og Astafjord Lønn og regnskap. Næringsarbeid består av lønns- og driftsutgifter til Næringsrådgiver (50%). Næringsfond rapporteres ikke her.

4.2 Oppvekst og kultur

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
OPPVEKST OG KULTURADM	1 178 064	975 338	1 101 717	1 101 717	1 101 717	1 101 717
GRATANGEN SKOLE	15 199 132	18 176 992	19 026 302	19 026 302	19 026 302	19 026 302
GRATANGEN BARNEHAGE	6 277 214	6 033 275	5 039 864	5 039 864	5 039 864	5 039 864
KIRKE -KULTUR	3 225 345	4 952 384	5 682 533	3 572 533	3 572 533	3 572 533
FLYKTNINGETJENESTE	3 251 069	1 746 084	2 947 035	2 947 035	2 655 035	2 655 035
NAV GRATANGEN	1 206 162	1 565 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000
BARNEVERNTJENESTEN	2 769 675	3 188 465	3 305 173	3 305 173	3 305 173	3 305 173
SUM	33 106 661	36 637 538	38 697 624	36 587 624	36 295 624	36 295 624

4.2.1 Gratangen skole

Gratangsbotn skole

Det pågår stadig en prosess med å fornye elev PCer og annet IKT utstyr. Til svømmeundervisning leies basseng i Bjerkvik. Fornyelse fagbøker/læremidler som ledd i fagfornyelsen vil fortsette i 2024. Det er i budsjett 2024 tatt høyde for gjesteelever og skyssutgifter. Det er også tatt høyde spesialpedagogiske tiltak og nye lærerstillinger som ble opprett i løpet av 2023.

Formannskapet har også innstilt på at det skal serveres et gratis måltid på skolen.

SFO Gratangen skole

Det ble i 2023 vedtatt å innføre gratis SFO i Gratangen. Kommunedirektør har i sitt forslag til budsjett foreslått å innføre foreldrebetaling. Ordningen med SFO skulle etter planen evalueres, men dette har ikke skjedd. På nasjonalt hold foreligger følgende moderasjonsordninger:

- En inntektsavhengig ordning med redusert foreldrebetaling i SFO for husholdninger med elever på 1.–4. trinn. Ordningen sikrer at ingen familier skal bruke mer enn maksimalt seks prosent av inntekten sin til å betale for en SFO-plass.
- Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.–7. trinn
- 12 timer gratis SFO for elever på 1. og 2. trinn

Montessoriskolen Morgan

Kommunen har ansvar for spesialundervisning for alle elever som går i grunnskole, uavhengig av om eleven går i offentlig eller privat skole. Kommunen refunderer faktisk medgåtte kostnader etter avtale. Det er kommunen som fatter vedtak om spesialundervisning.

4.2.2 Barnehager

Gratangen barnehage

Ny felles barnehage ble tatt i bruk høsten 2021. Det har vært samlokalisering siden 2019, og man har sett at kommunens utgifter går noe ned over tid. Mer bekymringsfullt er det selvfølgelig at barnetallet går noe ned over tid. Kommunestyret vedtok for budsjettåret 2023 en maksimal foreldrebetaling på kr. 1 500 (full plass) med moderasjon 30 prosent reduksjon for det andre barnet. For tredje, eller flere barn er det gratis opphold.

Spesialundervisning barnehage

Posten Spesialundervisning barnehage er knyttet til barn med enkeltvedtak hjemlet i barnehageloven §19a. Utgiftene har vært redusert over tid som følge av at flere barn nå har begynt på skole.

NGS Montessori barnehage

NGS Montessori barnehage mottar driftstilskudd fra Gratangen kommune etter statlige bestemmelser. I tillegg finansierer kommunen utgifter til spesialundervisning. Man regner med at utgiftene går ned i årene fremover som følge av at kommunen reduserer sine utgifter. I tillegg går barnetallet ned i den private barnehagen også.

4.2.3 Kultur

Kulturkontoret

Kulturkontoret er bemannet med 0,5 årsverk, og har blant annet ansvar for kulturaktiviteter i kommunens regi, behandle søknader om kulturmidler og spillemidler, revidere kommunedelplan for Folkehelse, idrett og fysisk aktivitet. I 2024 skal kulturkontoret fortsatt jobbe med tiltak for barn og unge. Oppfølging av Kulturminneplan og kommunedelplan for Folkehelse, idrett og fysisk aktivitet er andre viktige arbeidsområder. Det er i investeringsbudsjettet foreslått å sette av midler til handlingsdelen av kulturminneplanen.

Formannskapet har videre innstilt på at det ansettes bygdebokforfatter. Det er avsatt 2 millioner til dette tiltaket, og det finansieres med bruk av disposisjonsfond.

Bibliotek

Biblioteket er bemannet med 0,6 årsverk. Driften videreføres på samme nivå som i 2023. I tillegg er det lagt inn nye midler til nytt biblioteksystem.

Ungdom

Det viktigste kommunale tiltaket for ungdom er drift av ungdomsstua, som er åpen én dag i uka. Tilskudd til drift av ungdomsstua opprettholdes gjennom hele planperioden.

4.2.4 Voksenopplæring og flyktninger

Voksenopplæring

Kommunen har ikke egen voksenopplæring, men kjøper tjenester fra Sjøvegan videregående skole. Voksenopplæringselevene er voksne med fremmedspråklig bakgrunn. Etter mottak av ukrainske flyktninger er denne tjenesten styrket.

Flyktingetjeneste

Arbeidet med flyktninger er i hovedsak konsentrert om oppfølging av deltakere i introduksjonsprogrammet for nyankomne flyktninger, samt samarbeid med NAV om arbeidsrettede tiltak. Flyktingetjenesten har blitt styrket som følge av mottak av ukrainske flyktninger.

4.3 Helse og omsorg

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
HELSE OG OMSORGADM	1 555 962	1 450 208	2 279 247	2 279 247	2 279 247	2 279 247
HELSE	7 172 309	7 656 628	8 227 020	8 227 020	8 227 020	8 227 020
GRATANGSHEIMEN	20 819 580	19 395 486	18 745 458	18 710 466	18 710 466	18 710 466
MILJØTJENESTEN	8 829 227	7 576 385	8 389 671	8 389 671	8 389 671	8 389 671
HJEMMETJENESTEN	11 419 324	11 422 826	12 532 754	12 532 754	12 532 754	12 532 754
SUM	49 796 402	47 501 533	50 174 150	50 139 158	50 139 158	50 139 158

Gratangsheimen

Gratangsheimen forvalter lovpålagte oppgaver etter blant annet:

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester.
- Lov om pasient og brukerrettigheter
- Lov om helsepersonell

Etter flere år med overbelegg og merforbruk fikk Gratangsheimen styrket sitt driftsbudsjett i 2020. Dette gjorde det mulig å tilsette i stillinger som inntil da var besatt med vikarer og ekstrahjelp. Det var i både 2020 og 2021 et stort fokus på korona og smittevern. Kommunen ble ikke rammet av noe større utbrudd, men det er ingen tvil om at begge disse årene var svært utfordrende. Rekrutteringstiltak for sykepleiere og vernepleiere innen HO er forlenget og utvidet ved at det nå også er innført et eget institusjonstillegg.

Viktige utfordringer vil fortsatt være:

1. Tilstrekkelig med korttidsplasser til eldre utskrivningsklare pasienter fra spesialisthelsetjenesten.
2. Tilstrekkelig med vikarer til fravær.
3. Kompetent og tilstrekkelig nærvær i livets slutfase. Det pågår for tiden flere kompetansehevingstiltak i sektoren. Disse er finansiert med midler fra fylkesmannen.
4. Slitasje på bygget. Behov for oppussing av rom. Det er lagt inn i flere tiltak investeringsplanen for 2024 – 2027.
5. Behov for kompetanseheving. Det pågår flere kompetansehevingstiltak i sektoren.

Hjemmetjenesten

Hjemmetjenester tildeles etter:

- Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester
- Lov om pasient og brukerrettigheter.
- Lov om helsepersonell.

Hjemmebasert omsorg består av hjemmesykepleie, psykiatrisk sykepleie, rusomsorg og miljøarbeid. Hjemmehjelp og praktisk bistand i form av personlig assistanse. Per tiden har 50 brukere tildelt hjemmesykepleie. Psykiatritjenesten har per tiden tjenestetildeling på 25 brukere.

Hjemmetjenesten fikk i 2020 felles ledelse ved at Miljøtjenesten ble lagt inn under hjemmetjenesten. På sikt ønsker man at dette skal bidra til at avdelingens samlede ressurser kan sees under et.

Utfordringer som det arbeides aktivt med er disse:

1. Flere av de ansatte med sykepleier – og vernepleier bakgrunn nærmer seg pensjonsalder. Behov for rekruttering.
2. Ressurs – og kostnadskrevende brukere. Personrettet praktisk bistand i form av brukerstyrt personlig assistanse er et kostnadskrevende tiltak for kommunen.
3. Ustabile brukere, og nye og yngre brukere innen rus og psykiatri. Medfører økt behov for mer personell.
4. Hjemmetjenesten har innskrevet 12 brukere som har passert 90 år. Denne aldersgruppen er ventet å øke i omfang.
5. Behov og krav om koordinator for kreftsyke og pasienter i rehabilitering og habiliteringsfase.
6. Ingen døgn tjeneste. Ved behov for tilsyn på natt bidrar personell fra sykehjemmet. Dette gjør sykehjemmet mer sårbar i de tidsrom det er et personale til stede.
7. Behov for kompetanseheving.

Driften er i store trekk videreført fra 2023. Det er lagt inn en økning på posten for BPA og omsorgslønn.

Legetjenesten

Legekantoret forvalter lovpålagte oppgaver etter blant annet:

- Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester.
- Akuttmedisinforskriften
- Lov om helsepersonell
- Lov om pasient – og brukerrettigheter.

Gratangen kommune er tilsluttet legevaksamarbeid med Narvik kommune. Denne avtalen ble sist reforhandlet i 2019 i forbindelse med utvidelse av Narvik kommune. Legetjenesten har ingen særskilte utfordringer, og driften er i store trekk videreført fra 2023.

Helsestasjon

Helsestasjonen er regulert av blant annet:

- Lov om kommunale helse – og omsorgstjenester.
- Lov om barn og foreldre.
- FNs barnekonvensjon.

- Forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram

Helsestasjonen har 1 årsverk for helsesøster. Det ble i 2022 opprettet en rekrutteringsstilling som følge av at ledende helsesykepleier vil pensjonere seg i løpet av 2023. Det gis også driftstilskudd til jordmor og krisesenter.

Av utfordringer kan nevnes at tjenesten sliter med dårlige lokaliteter. Det er lagt inn flere tiltak i investeringsplanen 2024 – 2027. Driften videreføres i store trekk på samme nivå som 2023.

4.4 Forvaltning og utvikling

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
FORVALTNING OG UTVIKLING	7 648 381	6 900 910	7 205 531	7 175 531	7 135 531	7 095 531
VAR	-1 310 362	-1 544 438	-1 392 219	-1 392 219	-1 392 219	-1 392 219
BYGG OG EIENDOMSFORVALTNING	6 614 803	5 761 994	6 110 748	6 110 748	6 110 748	6 110 748
NÆRINGSFOND			700 000			
SUM	12 952 822	11 118 466	11 924 060	11 894 060	11 854 060	11 814 060

Forvaltning og utvikling

Sektoren har følgende bemanning:

- 100 % Avdelingsleder
- 100 % Ingeniør
- 50% Kontormedarbeider
- Uteseksjon: 100 % Leder uteseksjon, 200 % driftsoperatør/vaktmester

I tillegg kommer renholdspersonell. Uteseksjonen er marginalt bemannet og dermed sårbar ved hendelser/sykefravær. Det var et ønske om å styrke bemanningen, men man fant ikke rom for dette i denne planperioden.

Næringsfond

Formannskapet har i sin innstilling satt av kr. 700.000 til næringsfond. Dette finansieres med bruk av disposisjonsfond.

Utbyggingsoppgaver

I investeringsplanen er det er det lagt inn flere tiltak. Oppgradering av miljøbolig, ulike tiltak innenfor VAR-området, reguleringsarbeid, og videre oppgradering av Helsehuset og Gratangsheimen. Det blir en kapasitetsmessig utfordring å gjennomføre disse prosjektene

Veivedlikeholdet

Det er i investeringsplanen lagt inn flere prosjekter som tar sikte på å ta igjen vedlikeholdsetterlepet (veilyk og kommunale veger).

Bygningsvedlikeholdet

Kommunale bygg blir vedlikeholdt innenfor de gitte budsjetttrammene. Akutte hendelser som måtte inntreffe må utbedres raskt. I tilfeller hvor faren for store bygnings-skader er overhengende, erstatningsansvar, helsemessige forhold, eller hvor automatisering og styringsenheter blir skadet, vil budsjettdekning komme i andre rekke, og det må søkes inndekning enten ved omdisponering av midler innenfor eget kapittel, eller ved at det må foretas tilleggsbevilgning.

Kommunale anlegg

Kommunale anlegg som vann- og avløp driftes på normal måte. Også her er det fra tid til annen behov for hurtig inngripen for å stoppe lekkasjer og forurensninger. Når slike hendelser inntreffer så blir arbeidet ofte gjort umiddelbart for etterpå å prøve å finne budsjettdekning. Det er derfor vanskelig å forutse eksakte kostnader for drift av vann- og kloakkanleggene.

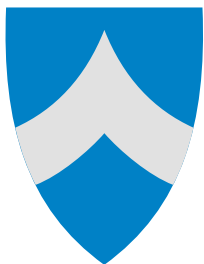
Spredt boligbygging gir også samme utfordringer som overfor.

Tidligere avsatte midler til veivedlikehold videreføres i 2024. Utover dette videreføres driften i store trekk på samme nivå som i 2023.

5. KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

Vår visjon er at Gratangen skal være et levende og inkluderende samfunn der mennesker blir sett, verdsatt og respektert. Våre særtrekk skal være kystkulturen og arbeidet for et bærekraftig miljø. Vi skal tilby gode oppvekstvilkår og utviklingsmuligheter.

Vår visjon er derfor:

Gratangen kommune
Rivttága suohkan
Et sted å bli glad i

Kommuneplanen peker på 5 satsingsområder med målsettinger som skal peke i retning av visjonen. Målsettingene våre kan oppsummeres slik

Et levende og inkluderende samfunn

Kommunen skal være en god bokommune – der livskvalitet, gode bomiljø, gode opplevelser, folkehelse, attraktive fritidstilbud og mangfold gjør kommunen til et godt sted å leve i.

Kommunikasjon og infrastruktur

Offentlige vei- og kollektivtilbud skal være gode, trygge og sikre slik at det er enkelt å reise innad i kommunen og i bo- og arbeidsmarkedsregionen. Innbyggerne skal ha tilgang til digital infrastruktur som videreutvikles i samsvar med den teknologiske utviklingen.

Næringsutvikling

Gratangen kommune skal ha verdiskaping og arbeidsplasser gjennom et variert næringsliv, der eksisterende bedrifter, primærnæringer og nyetableringer gis mulighet for utvikling gjennom nettverksdannelse, innovasjon og god tilrettelegging.

Klima og miljø

Gratangen skal være en kommune som prioriterer miljømessig bærekraft som sikrer dagens innbyggere og kommende generasjoner god livskvalitet.

Kommunen som tjenesteleverandør

Kommunen skal ha et faglig og forsvarlig servicetilbud som imøtekommer innbyggernes og næringslivets behov.

5.1 Hovedprioriteringer i 2024 – 2027

Planperioden 2024 – 2027 er i stor grad preget av at tidligere prosjekter foreslås videreført. Flere av årets prosjekter er ikke utført/slutført i inneværende år. Disse er foreslått flyttet over i ny plan.

De fleste av de foreslåtte prosjektene har god forankring i den vedtatte samfunnsplanen. Innenfor **kommunen som tjenesteleverandør** finner man flere ulike prosjekter som omhandler oppgraderinger og rehabilitering av kommunens eiendomsmasse. Det er også foreslått tiltak innenfor oppvekst, noe som også vil berøre satsingsområdet **levende og inkluderende samfunn** med forbedring av tjenester rettet mot barn og barnefamilier.

Prosjekt ny Miljøbolig lot seg dessverre ikke realisere slik man ønsket. Det har i 2023 vært jobbet aktivt opp mot brukerguppe, Gratangen boligstiftelse, arkitekt og Husbanken. Man har nå fått utarbeidet skisse, og man er nå klar til å innhente anbud.

Det foreslås flere tunge investeringer i **kommunikasjon og infrastruktur**. Det er spesielt prosjektene som handler om asfaltering og utskiftning av veilys som er tyngende her. Dette prosjektet kan imidlertid også ha trivselsmessig effekt som berører satsingsområdet **levende og inkluderende samfunn**.

Det gjøres viktige grep på satsingsområdet **levende og inkluderende samfunn** ved regulering av arealer for boliger i Gratangsbotn. Det foreslås også å sette av midler for klargjøring av vann og avløp for disse arealene.

I tillegg er **næringsutvikling** også et prioritert område. Dette ved å regulere og klargjøre nærings- og industriområder.

Det antas at flere av prosjektene berører **klima og miljø**. Man har over tid observert at klimaendringer medfører slitasje og skade på kommunens infrastruktur. Kommunen er godt kjent med Kommunalbankens bruk av «grønne lån». Videre så arbeides fortsatt sammen med Narvik kommune om få implementert «klima og miljø» som et selvstendig tildelingskriterium ved innkjøp og anskaffelser. Man regner med at man løpet første halvdel 2024 har fått utarbeidet et nytt anskaffelsesreglement.

5.2 Investeringstiltak 2024 - 2027

Det er i økonomiplanen vedtatt investeringer på i alt 28 771.000. Beløpet er inklusiv moms, og inkluderer egenkapitalinnskudd KLP. Anslått lånebehov/låneopptak for økonomiplanperioden er beregnet til 17,4 millioner. Planlagt bruk av investeringsfond er 4,2 millioner.

Tiltak	Beskrivelse (beløp inkl. mva.)	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	MERKNADER
		2024	2025	2026	2027	
1	1110 Egenkapitalinnskudd KLP	500 000	500 000	500 000	500 000	Egenkapitalinnskudd KLP
2	1115 Bredbånd					Flytting av kabel. Egen sak når aktuelt
3	2501 Kulturminneplan (tiltak)	100 000	100 000	100 000		Kulturminneplanens handlingsdel
4	2600 Kirkelig fellesråd	771 000				Nye stoler til kirkebygget
5	2600 Kirkelig fellesråd	900 000				Regulering og kjøp/Utvidelse av krikegård (2024)
	3310 Hjemmetjenesten		1 300 000			Carport
6	4020 Arealplan	1 000 000	1 500 000			Flyttet fra 2023
7	4110 Uteseeksjonen	900 000				EL-biler/ladepunkt
8	4200 Kommunale vannverk*	350 000				UV-styring/Bypass Dudalen
9	4200 Kommunale vannverk*	1 000 000				Sandrensing
10	4210 Kommunale kloakk/avløp*	300 000				Nye pumper AP2
11	4300 Kommunale vegger	1 800 000				I henhold til asfalteringsplan. Ny sak må fremmes ved avvik.
	4301 Gang- og sykkelsti	500 000				Ferdigstille reguleringsplan
12	4310 Veg og gatelys	1 800 000	1 800 000			Oppretting/utskifting av veilystolper. Skifte til LED og blank tråd
13	4600 Elveforebygning	200 000				Elveforebygning Foldvikelva
14	4450 Hellarbogen industriområde*	1 000 000	1 000 000			Reguleringsendring/utvidelse 2025. Startet opp i 2023.
15	4454 Brattberg industriområde*	1 000 000	1 000 000			Reguleringsplan
16	4470 Andre tiltak boligområde	700 000				Gratangsbotn. Oppstart av planarbeid.
17	5210 Gratangsbotn skole	300 000				Solavskjerming
18	5250 Eliborg	450 000				Maling, utbedring av tak og piper
19	5310 Gratangsheimen	200 000				Skifting av ytterdører og balkongdører
20	5310 Gratangsheimen	1 000 000				Nye varmpumper
21	5310 Gratangsheimen	200 000	200 000	200 000	200 000	Oppussing/oppgradering av rom og bad
22	5310 Gratangsheimen					Stoler til gang/Sofa, stol og bord fellesstue
23	5310 Gratangsheimen					Oppgradere bårerom
24	5310 Gratangsheimen	450 000				Diverse kjøkkenutstyr - kjøkken
25	5311 Gratangen helsesenter	150 000				Nye vinduer (Frivilligsentralen)
26	5311 Gratangen helsesenter	150 000				Solavskjerming legekantor
27	5311 Gratangen helsesenter				500 000	Ny ambulanse/akuttinngang på legekantor
28	5311 Gratangen helsesenter		150 000			Overbygg helsestasjon, Barnevognparkering
29	5311 Gratangen helsesenter	350 000				Maling vegger, altan
30	5311 Gratangen helsesenter		300 000			Pusse opp laboratorium
31	5311 Gratangen helsesenter			250 000		Oppussing spiserom legekantor
32	5343 Miljøtjenesten	300 000				Ny møbler i forbindelse med oppgradering av Miljøbolig
33	5343 Miljøtjenesten	2 000 000				Ny Miljøbolig
34	9600 Astafjord kart og oppmåling	300 000				Ny GPS
	SUM	18 671 000	7 850 000	1 050 000	1 200 000	

5.3 beskrivelse av investeringstiltak 2024 - 2027

Post 1 – Egenkapitalinnskudd KLP

Obligatorisk innskudd.

Post 2 – Flytting av bredbånd

Settes opp som egen sak når aktuell.

Post 3 – Kulturminneplanens handlingsdel

Prosjektet fortsetter i 2024 - 2026.

Post 4 og 5 – Kirkelig fellesråd

Innkjøp av nye stoler til kirkebygget. Regulering, kjøp og utvidelse kirkegård.

Post 6 – Arealplan

Det er innhentet tilbud på bistand til denne planen. Oppstart vil bli i 2024 og med slutføring i 2025.

Post 7 – Uteseksjonen

Bytte ut biler. Det legges til grunn at det anskaffes EL-biler og ladepunkt innenfor rammen av 900.000.

Post 8, 9 og 10 – Kommunale vannverk/avløp

UV-styring/Bypass Dudalen. Sandrensing. Nye pumper AP2.

Post 11 og 12 – Kommunale vegger/veg og gatelys

Asfaltering, grøfting og skifte stikkrenner. – 1.800.000 i 2024.

Oppretting/utskifting av stolper. Skifte til LED-lys. – 1.8.000 pr. år i 2024 – 2025.

Post 13 - Elveforebygging

Forebygging av flom Foldvikelva. – 200.000. Gjennomføres i 2024.

Post 14 og 15 – Reguleringsplaner:

Hellarbogen: regulering i 2024 (1.000.000), utvidelse i 2025 (1.000.000).

Brattberg: Regulering i 2024 (1.000.000, fond), utvidelse i 2025 (1.000.000).

Post 16 – Andre tiltak boligsektor

Gratangsbotn planarbeid. Avsatt 700.000 i 2024 og 1.000.000 i 2025. – utgår for 2025

Post 17 – Gratangsbotn skole

Solavskjerming.

Post 18 – Eliborg

Maling av fasade, utbedring av tak og piper. Ferdigstillelse av asfaltering.

Post 19, 20, 21, 22, 23 og 24 – Gratangsheimen

Utskiftning av ytterdører og balkongdører. Gjennomføres i 2024 (200.000).

Nye varmepumper i 2024 (1 000.000).

Oppussing/oppgradering av pasientrom. 200.000 hvert år i perioden 2024 – 2027.

Stoler/bord/sofa til gang og fellesareal i 2024 (100.000) - utgår.

Oppgradere bårerom. Gjennomføres i 2027 (200.000) - utgår.

Post 25, 26, 27, 28, 29, 30 og 31 – Helsehuset

Oppgradering av vinduer på frivilligsentralen. 2024 (150.000).

Solavskjerming legekantor i 2024 (150.000)

Ny ambulanse/akuttinngang på legekantor. Gjennomføres i 2027 (500.000).

Overbygg/barnevognparkering helsestasjonen. Gjennomføres i 2025 (150.000).

Maling av vegger og altan i 2024 (350.000)

Oppussing av laboratorium. Gjennomføres i 2025 (300.000).

Oppussing av spiserom legekantor. Gjennomføres i 2026 (250.000).

Post 32 og 33– Ny miljøbolig

Prosjektet videreføres. Foreløpig avsatt 2.000.000. Nytt planforslag kommer som egen sak. Det avsettes også 300.000 til nytt inventar.

Post 34 – Astafjord kart og oppmåling

Innkjøp av ny GPS i 2024 (300.000). Denne er flyttet over fra 2022.

Endringer etter formannskapetets innstilling

Carport til hjemmetjenesten, satt opp i 2025. Reguleringsplan i forbindelse med videreføring av gang-/sykkelsti satt opp i 2024. Boligfelt i Gratangsbotn, tatt bort bevilgning i 2025. Kjøp av møbler og oppgradering av bårerom, tatt ut.

Obligatorisk skjema

Budsjett 2024 - ØP 2024 - 2027							
Økonomisk oversikt, drift - formannskapetets innstilling 05.12.2023							
		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1	Rammetilskudd	-65 549 953	-63 827 000	-70 082 000	-70 082 000	-70 082 000	-70 082 000
2	Inntekts- og formuesskatt	-35 122 318	-37 329 000	-40 700 000	-40 700 000	-40 700 000	-40 700 000
3	Eiendomsskatt	-1 642 380	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815
4	Andre skatteinntekter	-21 464	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000	-22 000
5	Andre overføringer og tilskudd fra staten	-20 793 180	-9 520 000	-12 150 000	-12 150 000	-12 150 000	-10 945 000
6	Overføringer og tilskudd fra andre	-22 370 528	-14 748 170	-18 409 100	-18 409 100	-18 409 100	-18 409 100
7	Brukerbetalinger	-3 752 364	-3 416 016	-3 733 016	-3 733 016	-3 733 016	-3 733 016
8	Salgs- og leieinntekter	-10 959 213	-11 321 716	-11 221 716	-11 251 716	-11 291 716	-11 331 716
9	SUM DRIFTSINTEKTER	-160 211 400	-141 881 717	-158 015 647	-158 045 647	-158 085 647	-156 920 647
10	Lønnsutgifter	63 761 615	70 756 682	74 541 736	72 641 736	72 249 736	72 349 736
11	Sosiale utgifter	11 757 247	9 052 441	14 835 164	15 255 164	16 046 164	15 256 164
12	Kjøp av varer og tjenester	57 950 009	47 597 592	52 202 799	52 034 799	52 044 799	52 054 799
13	Overføringer og tilskudd til andre	11 349 854	9 319 736	9 773 948	8 963 948	8 963 948	8 963 948
14	Avskrivninger	7 584 652	7 644 616	7 477 963	7 477 963	7 477 963	7 477 963
15	SUM DRIFTSUTGIFTER	152 403 377	144 371 067	158 831 610	156 373 610	156 782 610	156 102 610
16	BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 808 022	2 489 350	815 963	-1 672 037	-1 303 037	-818 037
17	Renteinntekter	-1 495 515	-1 535 000	-3 985 000	-4 065 000	-4 180 000	-4 065 000
18	Utbytter	-2 529 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
19	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20	Renteutgifter	2 935 043	5 608 000	8 634 000	8 049 000	7 705 000	7 315 000
21	Avdrag på lån	6 852 620	7 200 000	7 423 000	7 766 000	7 856 000	7 646 000
22	NETTO FINANSUTGIFTER	5 763 148	9 173 000	9 972 000	9 650 000	9 281 000	8 796 000
23	Motpost avskrivninger	-7 584 652	-7 644 616	-7 477 963	-7 477 963	-7 477 963	-7 477 963
24	NETTO DRIFTSRESULTAT	-9 629 526	4 017 734	3 310 000	500 000	500 000	500 000
	DISPONERING ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT						
25	Overføring til investering	1 045 060	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
26	Avsetning til bundne fond	1 934 243	1 232 192	0	0	0	0
27	Bruk av bundne fond	-1 789 383	-82 947	0	0	0	0
28	Avsetning til disposisjonsfond	8 439 606	2 100 000	0	0	0	0
29	Bruk av disposisjonsfond	0	-7 766 979	-3 810 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
30	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
31	SUM DISP. ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	9 629 526	-4 017 734	-3 310 000	-500 000	-500 000	-500 000
32	FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	0	0	0	0	0

Budsjett 2024 - ØP 2024 - 2027

Bevilgningsoversikt drift 1 - formannskapetets innstilling 05.12.2023

Post	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1 Rammetilskudd	-65 549 953	-63 827 000	-70 082 000	-70 082 000	-70 082 000	-70 082 000
2 Inntekts- og formuesskatt	-35 122 318	-37 329 000	-40 700 000	-40 700 000	-40 700 000	-40 700 000
3 Eiendomsskatt	-1 642 380	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815	-1 697 815
4 Andre generelle driftsinntekter	-20 814 644	-9 542 000	-12 172 000	-12 172 000	-12 172 000	-10 967 000
5 SUM GENERELLE DRIFTSINNTEKTER	-123 129 295	-112 395 815	-124 651 815	-124 651 815	-124 651 815	-123 446 815
6 Sum bevilgninger drift, netto	107 736 609	107 240 549	117 989 815	115 501 815	115 870 815	115 150 815
7 Avskrivninger	7 584 652	7 644 616	7 477 963	7 477 963	7 477 963	7 477 963
8 SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	115 321 261	114 885 165	125 467 778	122 979 778	123 348 778	122 628 778
9 BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-7 808 034	2 489 350	815 963	-1 672 037	-1 303 037	-818 037
10 Renteinntekter	-1 495 516	-1 535 000	-3 985 000	-4 065 000	-4 180 000	-4 065 000
11 Utbytter	-2 529 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000	-2 100 000
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter	2 935 043	5 608 000	8 634 000	8 049 000	7 705 000	7 315 000
14 Avdrag på lån	6 852 620	7 200 000	7 423 000	7 766 000	7 856 000	7 646 000
15 NETTO FINANSUTGIFTER	5 763 147	9 173 000	9 972 000	9 650 000	9 281 000	8 796 000
16 Motpost avskrivninger	-7 584 652	-7 644 616	-7 477 963	-7 477 963	-7 477 963	-7 477 963
17 NETTO DRIFTSRESULTAT	-9 629 539	4 017 734	3 310 000	500 000	500 000	500 000
DISPONERING ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT						
18 Overføring til investering	1 045 060	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
19 Avsetninger til bundne fond	1 934 243	1 232 192	0	0	0	0
20 Bruk av budne fond	-1 789 382	-82 947	0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond	8 439 606	2 100 000	0	0	0	0
22 Bruk av disposisjonsfond	0	-7 766 979	-3 810 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	9 629 527	-4 017 734	-3 310 000	-500 000	-500 000	-500 000
24 FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	-12	0	0	0	0	0

Budsjett 2024 - ØP 2024 - 2027

Sum bevilgninger drift, netto - formannskapetets innstilling 05.12.2023

	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
POLITISK VIRKSOMHET	2 238 998	2 166 962	2 136 861	2 236 861	2 136 861	2 236 861
FELLESFUNKSJONER	3 527 100	2 040 347	6 962 960	7 249 952	8 050 952	7 270 952
SENTRALADMINISTRASJON	6 950 542	7 890 703	7 494 160	7 494 160	7 494 160	7 494 160
OPPVEKST OG KULTURADM	1 178 064	975 338	1 101 717	1 101 717	1 101 717	1 101 717
GRATANGEN SKOLE	15 199 132	18 176 992	19 026 302	19 026 302	19 026 302	19 026 302
GRATANGEN BARNEHAGE	6 277 214	6 033 275	5 039 864	5 039 864	5 039 864	5 039 864
KIRKE -KULTUR	3 225 345	4 952 384	5 682 533	3 572 533	3 572 533	3 572 533
FLYKTNINGETJENESTE	3 251 069	1 746 084	2 947 035	2 947 035	2 655 035	2 655 035
NAV GRATANGEN	1 206 162	1 565 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000	1 595 000
BARNEVERNTJENESTEN	2 769 675	3 188 465	3 305 173	3 305 173	3 305 173	3 305 173
HELSE OG OMSORGADM	1 555 962	1 450 208	2 279 247	2 279 247	2 279 247	2 279 247
HELSE	7 172 309	7 656 628	8 227 020	8 227 020	8 227 020	8 227 020
GRATANGSHEIMEN	20 819 580	19 395 486	18 745 458	18 710 466	18 710 466	18 710 466
MILJØTJENESTEN	8 829 227	7 576 385	8 389 671	8 389 671	8 389 671	8 389 671
HJEMMETJENESTEN	11 419 324	11 422 826	12 532 754	12 532 754	12 532 754	12 532 754
FORVALTNING OG UTVIKLING	7 648 381	6 900 910	7 205 531	7 175 531	7 135 531	7 095 531
VAR	-1 310 362	-1 544 438	-1 392 219	-1 392 219	-1 392 219	-1 392 219
BYGG OG EIENDOMSFORVALTNING	6 614 803	5 761 994	6 110 748	6 110 748	6 110 748	6 110 748
NÆRINGSFOND			700 000			
ASTAFJORD KEMNERKONTOR	0	0	0	0	0	0
ASTAFJORD KART OG OPPMÅLING	0	0	0	0	0	0
SKATTERRAMMETILSKUDD MV	-76 563	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
RENTE/AVDRAGSKOMP M.M	-760 613	-15 000	0	0	0	0
DIVERSE PROSJEKTREGNSKAP	1 268	0	0	0	0	0
MOTPOST AVSKRIVNINGER	0	0	0	0	0	0
SUM Bevilgninger drift, netto	107 736 617	107 240 549	117 989 815	115 501 815	115 870 815	115 150 815

Budsjett 2024 - ØP 2024 - 2027

Bevilgningsoversikt investering - formannskapets innstilling 05.12.2023

Post		Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027
1	Investeringer i varige driftsmidler	32 794 933	16 230 000	16 171 000	7 350 000	550 000	700 000
2	Tilskudd til andres investeringer	0	0	2 000 000	0	0	0
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	452 879	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
4	Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5	Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6	SUM INVESTERINGSUTGIFTER	33 247 812	16 730 000	18 671 000	7 850 000	1 050 000	1 200 000
7	Kompensasjon for merverdiavgift	5 752 929	2 386 000	2 549 200	1 270 000	110 000	140 000
8	Tilskudd fra andre	1 770 505	0	2 000 000	0	0	0
9	Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0	0
10	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13	Bruk av lån	24 316 594	10 464 000	10 521 800	5 980 000	340 000	560 000
14	SUM INVESTERINGSINNTEKTER	31 840 028	12 850 000	15 071 000	7 250 000	450 000	700 000
15	Videreutlån	10 844 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
16	Bruk av lån til videreutlån	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
17	Avdrag på lån til videreutlån	1 218 552	1 840 000	2 581 000	3 070 000	3 560 000	3 560 000
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-1 690 363	-1 840 000	-2 581 000	-3 070 000	-3 560 000	-3 560 000
19	NETTO UTGIFTER VIDEREUTLÅN	372 189	0	0	0	0	0
20	Overføring fra drift	-1 045 060	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	585 268	0	0	0	0	0
22	Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24	Bruk av ubundet investeringsfond	-947 992	-3 380 000	-3 100 000	-100 000	-100 000	0
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-1 407 784	-3 880 000	-3 600 000	-600 000	-600 000	-500 000
27	Fremført til inndeckning i senere år udekket beløp	-372 189	0	0	0	0	0

Budsjett 2024 - ØP 2024-2027

Spesifikasjon av postene 1 - 4 i bevilgningsoversikt investering - formannskapetets innstilling 05.12.2023

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	MERKNADER
Tiltak	Beskrivelse (beløp inkl. mva.)	2024	2025	2026	2027	
1	1110 Egenkapitalinnskudd KLP	500 000	500 000	500 000	500 000	Egenkapitalinnskudd KLP
2	1115 Bredbånd					Flytting av kabel. Egen sak når aktuelt
3	2501 Kulturminneplan (tiltak)	100 000	100 000	100 000		Kulturminneplanens handlingsdel
4	2600 Kirkelig fellesråd	771 000				Nye stoler til kirkebygget
5	2600 Kirkelig fellesråd	900 000				Regulering og kjøp/Utvidelse av krikegård (2024)
	3310 Hjemmetjenesten		1 300 000			Carport
6	4020 Arealplan	1 000 000	1 500 000			Flyttet fra 2023
7	4110 Uteseksjonen	900 000				EL-biler/ladepunkt
8	4200 Kommunale vannverk*	350 000				UV-styring/Bypass Dudalen
9	4200 Kommunale vannverk*	1 000 000				Sandrensing
10	4210 Kommunale kloakk/avløp*	300 000				Nye pumper AP2
11	4300 Kommunale veger	1 800 000				I henhold til asfalteringsplan. Ny sak må fremmes ved avvik.
	4301 Gang- og sykkelsti	500 000				Ferdigstille reguleringsplan
12	4310 Veg og gateløys	1 800 000	1 800 000			Oppretting/utsifting av veilysstolper. Skifte til LED og blank tråd
13	4600 Elveforebygning	200 000				Elveforebygning Foldvikelva
14	4450 Hellarbøgen industriområde*	1 000 000	1 000 000			Reguleringsendring/utvidelse 2025. Startet opp i 2023.
15	4454 Brattberg industriområde*	1 000 000	1 000 000			Reguleringsplan
16	4470 Andre tiltak boligområde	700 000				Gratangsbotn. Oppstart av planarbeid.
17	5210 Gratangsbotn skole	300 000				Solavskjerming
18	5250 Eliborg	450 000				Maling, utbedring av tak og piper
19	5310 Gratangsheimen	200 000				Skifting av ytterdører og balkongdører
20	5310 Gratangsheimen	1 000 000				Nye varmpumper
21	5310 Gratangsheimen	200 000	200 000	200 000	200 000	Oppussing/oppgradering av rom og bad
22	5310 Gratangsheimen					Stoler til gang/Sofa, stol og bord fellesstue
23	5310 Gratangsheimen					Oppgradere bårerom
24	5310 Gratangsheimen	450 000				Diverse kjøkkenutstyr - kjøkken
25	5311 Gratangen helsesenter	150 000				Nye vinduer (Frivilligsentralen)
26	5311 Gratangen helsesenter	150 000				Solavskjerming legekantor
27	5311 Gratangen helsesenter				500 000	Ny ambulanse/akuttinngang på legekantor
28	5311 Gratangen helsesenter		150 000			Overbygg helsestasjon, Barnevognparkering
29	5311 Gratangen helsesenter	350 000				Maling vegger, altan
30	5311 Gratangen helsesenter		300 000			Pusse opp laboratorium
31	5311 Gratangen helsesenter			250 000		Oppussing spiserom legekantor
32	5343 Miljøtjenesten	300 000				Ny møbler i forbindelse med oppgradering av Miljøbolig
33	5343 Miljøtjenesten	2 000 000				Ny Miljøbolig
34	9600 Astafjord kart og oppmåling	300 000				Ny GPS
	SUM	18 671 000	7 850 000	1 050 000	1 200 000	

BUDSJETT VAR-OMRÅDER 2024

Feiervesen 4130	
Direkte driftsutgifter	460 000
Andel administrasjon	0
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-360 000
SUM	100 000
IB saldo fremførbart underskudd	0
UB saldo fremførbart underskudd	100 000
Selvkostgrad	78

Kommunale vannverk 4200	
Direkte driftsutgifter	1 027 000
Andel administrasjon	40 000
Kalkulatoriske avskrivninger	1 223 000
Kalkulatoriske renter	594 000
Kommunale eiendomsavgifter	-2 407 000
SUM	477 000
IB saldo fremførbart underskudd	752 000
UB saldo fremførbart underskudd	1 229 000
Selvkostgrad	83

Kommunale kloakk-/avløp 4210	
Direkte driftsutgifter	748 000
Andel administrasjon	40 000
Kalkulatoriske avskrivninger	5 000
Kalkulatoriske renter	4 500
Kommunale eiendomsavgifter	-820 000
SUM	-22 500
IB saldo fremførbart underskudd	43 000
UB saldo fremførbart underskudd	20 500
Selvkostgrad	103

Renovasjon 4220	
Direkte driftsutgifter	2 792 000
Andel administrasjon	40 000
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-2 846 000
SUM	-14 000
IB saldo fremførbart underskudd	0
UB saldo fremførbart underskudd	14 000
Selvkostgrad	100

Slam 4230	
Direkte driftsutgifter	330 000
Andel administrasjon	0
Kalkulatoriske avskrivninger	0
Kalkulatoriske renter	0
Kommunale eiendomsavgifter	-330 000
SUM	0
IB saldo fremførbart underskudd	548 000
UB saldo fremførbart underskudd	548 000
Selvkostgrad	100

Kalkylerente (5 års SWAP + 0,5%) = 4,77%
(Kilde: Kommunalbanken 25.09.2023)